

طاهره رحیم پور ازغدی
دکترای تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی

(پرتو)

تاثیر بانوان در صدر اسلام و حمایت های اقتصادی

به نظر می رسد با تکیه بر سیره نبوی در شرایط امروز می توان با ایجاد مشاغل خانگی و محلی گام مؤثری در راستای شکوفایی اقتصادی برداشت. به مفهوم دقیق تر با استفاده از هم فکری بانوان متخصص و کمک های مالی صندوق های قرض الحسنه کسب و کارهای خانگی توسعه می یابد زیرا اقدام به تولیدات خانگی اعم از صنایع دستی و سایر محصولات، با افزایش درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی را هم افزایش می دهد.

از سوی دیگر، تأسیس تعاونی های محلی بانوان روستایی با شهری می تواند گامی مؤثر در کاهش واردات باشد. این تعاونی ها می تواند علاوه بر به روز رسانی سطح آگاهی های اقتصادی و افزایش توانمندی، زنان را در راه اندازی و فعالیت تولیدی و خدماتی یاری رساند.

ترویج مصرف صنایع دستی و سنتی بومی، تولید محتوای آموزشی و ترویجی برای گفتمان سازی، مبارزه با مصرف گرایی، ترویج مصرف تولیدات داخلی و آموزش درست به فرزندان از دیگر اقداماتی است که در راستای عملیاتی شدن پروژه اقتصاد مقاومتی مؤثر است. هم چنان که سرمایه های اجتماعی و فردی حضرت خدیجه توانست مرارت های تحمیلی محاصره اقتصادی مشرکان را برای پیامبر (ص) و یارانش قابل تحمل کند، بانوان امروز هم می توانند با تکیه بر سرمایه های الهی خود، جامعه را در عبور از بحران های یاری دهند زیرا شرایط کنونی از وضعیت مسلمانان صدر اسلام سخت تر نیست.

در محاصره اقتصادی سه ساله مکه، فشار و سخت گیری ها به قدری بود که ناله فرزندان بنی هاشم به گوش مشرکان مکه می رسید. نقل شده چون بنی هاشم فقط در ماه های حج امکان خرید آذوقه داشتند مشرکان بسیار مراقب بودند چیزی به بنی هاشم نفروشد. هر نوع طعمی که از سوی مسافران در بازارهای مکه عرضه می شد قریشیان آن را به سرعت می خریدند.

سعد بن ابی وقاص می گوید: «شبی از میان دره بیرون آمدم در حالی که بسیار ضعف داشتم. ناگهان پوست خشکیده شتری را دیدم. آن را شستم و سوزاندم و کوبیدم. بعد با آب مختصری خمیر کرده و از این طریق سه روز به سر بردم». در این میان، سرمایه حضرت خدیجه بسیار کارگشا بود و نیازهای روزانه مسلمانان از ثروت ایشان تهیه می شد.

حضرت خدیجه همه ی اموالش را در راه گسترش دین اسلام به پیامبر بخشید. او دارای کارگزاران، شتران و اموال تجاری بسیاری بود و رسول خدا با اموال خدیجه اسیران و بردگان و قرض داران را آزاد می کرد، گره از مشکلات دیگران می گشود و به دوستان فقیرش در مکه کمک می کرد. پیامبر اکرم در باره ایشان فرمودند: هیچ مالی مثل مال خدیجه به من سود نرساند.

شهید مطهری می نویسد: در شرایطی که مسلمین و رسول اکرم در نهایت سختی و زیر فشار بودند، جناب خدیجه ثروت خودش را در اختیار پیامبر گذاشت. اگر مال خدیجه نبود، شاید فقر و تنگدستی، مسلمین را از پا درمی آورد. اموال خدیجه خدمت به این معنا [کرد] که مسلمانان گرسنه را نجات داد و آنان با پول خدیجه توانستند سدرمقی کنند.

البته بانوان ثروتمند دیگری هم که به خرید و فروش کالا اشتغال داشتند گاه خدمت پیامبر (ص) رسیده و اصول و احکام تجارت اسلامی را از ایشان می آموختند. «شفا» چنان عاقل و فاضل بود که پیامبر (ص) به دیدن او می رفت و عمر او را در نظر خواهی، محترم می داشت و بر دیگران ترجیح می داد و چه بسا برخی از کار بازار را به او وا گذاشته بود. سمراء بنت نهیک نیز متصدی احتساب در بازار بوده است. در جمع بندی می توان گفت: براساس معارف دینی بانوان مسلمان می توانند در کنار حرفه خطیر همسری و مادری در شکوفائی اقتصادی جامعه در قالب پیشه های خانگی یا حرفه های محلی مؤثر باشند.

عکس تزئینی است

شهربانو

۲۳ شنبه
۱۳ تیر ۱۴۰۱
۴ ذی الحجه ۱۴۴۳ شماره ۳۷۰۵

(۲)

مرکز نوآوری بانوان مانا

سماحه سلطانی
کارشناس ارشد شهرسازی

(آفاق)

حمایت از مادران شاغل؛ از حرف تا عمل

یکی از دغدغه های اساسی مادران، مسئله حضور در اجتماع، تحصیل، کار کردن و در عین حال پرداختن به وظایف مادری و همسری در خانواده است. اهمیت حضور مادران در کنار فرزندان و تأثیر رابطه عاطفی قوی مادر و کودک در سنین کودکی بر هیچ کس پوشیده نیست. با وجود این، نمی توان اهمیت حضور بانوان در جامعه را نیز نادیده گرفت به ویژه در عصر حاضر که بانوان بخش بزرگی از جامعه تحصیل کرده کشور را تشکیل می دهند.

تاکنون طرح های حمایتی مختلفی برای پشتیبانی از مادران شاغل پیشنهاد شده است. در میان این پیشنهادها با نمونه های موفق در کشور مواجه هستیم که بر ریشه های مسئله تمرکز کرده و به مرحله اجرا نیز رسیده اند.

یکی از این نمونه های موفق مرکز نوآوری بانوان مانا بود که در تهران اجرا شد. مانا فضایی برای خانم های نوآور و متخصص است تا فرصت عملی کردن ایده های خود را در فضایی کاملاً حرفه ای و متناسب با نیازهای بانوان به دست بیاورند. در طراحی مرکز نوآوری مانا هدف این بوده است که با بررسی ویژگی های مراکز نوآوری در ایران و مراکز نوآوری ویژه زنان در جهان الگویی متناسب با نیاز زنان جامعه طراحی شود تا از این طریق، مسیر پیشرفت حرفه ای بانوان تسهیل شود. یکی از نیازهای بسیار مهمی که در طراحی این مرکز بسیار خوب به آن پرداخته شده است نیاز طراحی فضایی برای کودکان مادران شاغل در مجموعه است. این فضا که «شادمانا» نام دارد

با هدف ایجاد فضایی غنی همراه با آرامش و احساس امنیت برای کودکان طراحی شده است، فضایی که در درجه اول آرامش و امنیت خاطر را برای مادرانی فراهم آورده است که در این مجموعه شاغل اند. در شادمانا کودکان در محیطی امن به پرورش خلاقیت و دیگر مهارت های خود می پردازند. مادران نیز بدون نگرانی در امر تربیت فرزند، فعالیت های خود را انجام می دهند. در واقع، مادران می توانند بی دغدغه در کنار بچه هایشان مشغول کار باشند، چون شادمانا (طرح حامی مادران مانا) در خود مجموعه و به صورت ویژه برای کودکان طراحی شده است. آن هایی هم که مادر نیستند، معمولاً وسط روز و بعد از خستگی کار، سری به شادمانا می زنند و حال و هوای بازی با بچه ها که خستگی را از آن ها دور کرد، پراثرتری برمی گردند سر کار و بارشان! البته بودن کودکان در فضای کار قطعاً بی قاعده نیست. شادمانا در همه لحظات در کنار بچه هاست و بچه ها در محیط مجزا از فضای کار اصلی مشغول به رشد در کنار فعالیت ها و بازی های خود هستند.

مرور تجربیات مادران شاغل در این مجموعه شاد گویای آن است که پرداختن به نیازهای شاغلان در محیط کار تا حد بسیار زیادی بهره وری و نوآوری را در فضای کار حرفه ای افزایش می دهد. امروز مجموعه مدیریت شهری مشهد ظرفیت و امکانات بسیار زیادی برای بهره گیری از استعداد های بانوان متخصص دارد که با فراهم آوردن بستر حضور ایشان در عرصه کار و فعالیت، امید است این امر محقق شود.